REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
T: 080 81 80
E: gp@zagovornik-rs.si

Številka: 0700-8/2024/13
Datum: 17. 11. 2025

Zagovornik načela enakosti na podlagi 21. člena v povezavi s 33. in 37. členom Zakona o varstvu pred diskriminacijo (Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg, v nadaljevanju: ZVarD) in na podlagi prvega odstavka 207. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175/20 – ZIUOPDVE; v nadaljevanju: ZUP) na podlagi predloga … (v nadaljevanju: predlagateljica), ki jo zastopa …, v zadevi ugotavljanja diskriminacije po ZVarD, zoper …, izdaja naslednjo

ODLOČBO

1. Predlog za ugotavljanje diskriminacije, ki ga je dne 5. 3. 2024 vložila predlagateljica …, **se zavrne**.

2. Predlagateljica **sama krije svoje stroške postopka**.

OBRAZLOŽITEV

Zagovornik načela enakosti (v nadaljevanju: Zagovornik) je dne 5. 3. 2024 prejel predlog za obravnavo diskriminacije s strani … (v nadaljevanju: predlagateljica), ki jo zastopa … (v nadaljevanju: pooblaščenka) zoper domnevnega kršitelja … (v nadaljevanju: domnevni kršitelj).

Zagovornik je na podlagi prejetega predloga pričel s postopkom ugotavljanja diskriminacije na podlagi 5. poglavja ZVarD.

*

Predlog za obravnavo diskriminacije

Zagovornik je dne 5. 3. 2024 s strani predlagateljice prejel predlog za obravnavo diskriminacije (v nadaljevanju: predlog), skupaj s prilogami. Zato je začel postopek za ugotavljanje zatrjevane diskriminacije v zvezi s pogoji za dostop do zaposlitve, samozaposlitve in poklica, vključno z izbirnimi merili in pogoji zaposlovanja, ne glede na vrsto dejavnosti in na vseh ravneh poklicne hierarhije, vključno z napredovanjem, zaradi zatrjevanih osebnih okoliščin izobrazbe oziroma statusa redne profesorice na univerzi, starosti, prepričanj in nazorov ter spola, kot izhaja iz predloga. Kot domnevnega kršitelja je predlagateljica navedla …, v zvezi s postopkom na podlagi Pravilnika o pogojih in postopku za izvolitev v raziskovalne nazive na …, št.: …, …(v nadaljevanju: Pravilnik, predložen v spis - priloga A5), zlasti v zvezi s 35. členom, ki določa

prevedbo raziskovalnih nazivov, in sicer tako, da se redni profesor na univerzi prevede v naziv znanstveni svetnik pri delodajalcu.

Iz predloga kot bistveno izhaja, da je predlagateljica redna profesorica za … na ... Predlagateljica je bila zaposlena pri domnevnem kršitelju na podlagi pogodbe o zaposlitvi za krajši delovni čas, na delovnem mestu višji znanstveni sodelavec. Predlagateljica je pri delodajalcu vodila raziskovalni projekt ARIS, ... Projekt, za katerega je prijavo spisala sama in je njeno avtorsko delo, je pri Inštitutu za … prijavljala na njihovo povabilo. Gre namreč za inštitut, ki do pridobitve omenjenega projekta že več let ni imel ne lastnega temeljnega projekta ne programske skupine in je bil po informacijah, ki so jih prijaviteljici večkrat ustno navajali, v zelo slabem finančnem stanju. Posledično so se prijaviteljici po pridobitvi projekta večkrat zahvalili, v nadaljevanju, ko so si zagotovili financiranje ARIS, pa z njo ravnali diskriminatorno, kot je opisano v nadaljevanju.

Predlagateljica je bila 27. 6. 2023 izvoljena v naziv redne profesorice za … na ... O tem je tudi ustrezno obvestila delodajalca.

Pri delodajalcu je v veljavi Pravilnik. Pravilnik med drugim v 35. členu določa prevedbo raziskovalnih nazivov, in sicer tako, da se redni profesor na univerzi prevede v naziv znanstveni svetnik pri delodajalcu. Nazivi, ki jih kandidati pridobijo na podlagi pogojev in meril za izvolitev v naziv na univerzi, se torej prevedejo v njim enakovredne nazive, ki veljajo v raziskovalni dejavnosti, kar pomeni, da bi naziv redne profesorice za predlagateljico (po njenem mnenju) pri domnevnem kršitelju moral biti preveden v naziv znanstvene svetnice. Navedeno bi predlagateljici pomembno spremenilo plačo, saj bi bila kot znanstvena svetnica uvrščena v višji plačni razred kot višja znanstvena sodelavka. Prav tako je naziv znanstveni svetnik trajen (glej 31. člen Pravilnika). Predlagateljica se je o možnostih pridobitve naziva znanstveni svetnik zanimala že v začetku leta 2023. Delodajalec ji je tedaj ponudil več interpretacij Pravilnika, hkrati pa ji, glede na to, da je bila tedaj v postopku za izvolitev v naziv redne profesorice na matični fakulteti, ponudil tudi možnost, da na lastno odgovornost počaka na izvolitev v naziv redne profesorice, nato pa najkasneje do 30. 9. 2023 predlaga prevedbo v naziv znanstvene svetnice. Ob tem se izpostavlja, da je zgoraj navedeno možnost predlagateljici najprej ustno, nato pa tudi pisno, potrdil tudi zakoniti zastopnik delodajalca, ... Iz njegovega odgovora predlagateljici z dne 21. 1. 2023 je razvidno, da jo podpira, kar se pozneje ni uresničilo, prav tako pa je iz njegovega e-sporočila mogoče implicitno razbrati njegovo »opozorilo« o tekmovalnosti znotraj ustanove, kar je očitno pozneje privedlo do diskriminiranja predlagateljice in spremenjenega stališča direktorja in vseh, ki bi ji morali omogočiti prevedbo po veljavnem Pravilniku in njegovem 35. členu. Temu posledično je zato predlagateljica tedaj delodajalca obvestila, da bo najprej počakala na izvolitev v naziv redne profesorice in nato pravočasno prosila za prevedbo, v zvezi s čimer ji je nato delodajalec potrdil, da bo k vložitvi ustrezne vloge ponovno pozvana do 10. 9. 2023. Predlagateljica je vlogo za prevedbo vložila 9. 8. 2023, glede na zgoraj navedeno pravočasno in skladno s predhodnimi pojasnili delodajalca. Vendar delodajalec najprej vloge ni hotel sprejeti, nato pa je predlagateljico ponovno pozival, da naj se da, navkljub svoji vodstveni vlogi pri projektu, izvoliti v nižji naziv, ki ni ekvivalenten nazivu rednega profesorja, torej ji je »svetoval« v nasprotju s predhodnimi pojasnili delodajalca. Vse očitno z namenom, da bi še naprej prejemala nižjo plačo, kot ji sicer gre.

Po informacijah, ki jih je od predstojnika in nekaterih drugih (članov sveta) prejela predlagateljica, je bil na podlagi podane predlagateljičine vloge in skladno z drugim odstavkom 35. člena Pravilnika predlog inštitutskega znanstvenega sveta posredovan Znanstvenemu svetu ... Ta bi posledično moral v skladu s 35. členom Pravilnika predlagateljici v povsem enostavnem formalnem postopku potrditi naziv znanstvena svetnica. To bi se moralo zgoditi že najmanj septembra 2023. Za navedeno prevedbo namreč ni nobenega nadaljnjega pogoja, posledično pa tudi ne kakšnega zapletenega postopka. Gre zgolj za enostaven sklep, na

podlagi ugotovitve o obstoju naziva redne profesorice, ki ga uživa predlagateljica. Temu navkljub pa predlagateljica niti še po skoraj šestih mesecih od vložitve vloge za prevedbo do podaje izredne odpovedi niti še do dne sestave predmetne vloge, ni bila prevedena v ustrezen naziv v raziskovalni dejavnosti.

Posledično predlagateljica zatrjuje, da je bila zaradi diskriminatorne obravnave prisiljena podati izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi. Namesto torej, da bi predlagateljici pri domnevnem kršitelju nemudoma izenačili položaj z drugimi kolegi, ki so univerzitetni profesorji ali znanstveni svetniki, izvoljeni v drugih organizacijah, so predlagateljici to celo ovirali. Navedeno s postavljanjem zahtev, ki jih Pravilnik (zlasti pa ne njegov 35. člen) ne predvideva. Nadalje s podajanjem predlogov, ki so bili popolnoma neustrezni, z zavlačevanjem in odrekanjem informacij - predlagateljica sploh nikoli ni vedela, kdaj naj bi bila seja, na kateri bi morali njeno vlogo obravnavati in jo potrditi, tj. njen naziv prevesti.

Predlagateljica navaja, da ker za neizvedbo opisane prevedbe ni bilo nobenega utemeljenega objektivnega razloga, Pravilnik pa je splošni akt domnevnega kršitelja, ki se mora enako uporabljati za vse zaposlene, navedeno predstavlja diskriminacijo na podlagi osebnih okoliščin predlagateljice.

Kot bistveno navaja, da je bila diskriminirana na podlagi svoje izobrazbe oziroma svojega statusa redne profesorice na univerzi,[1] na podlagi svoje starosti,[2] na podlagi svojih prepričanj in nazorov (v okviru katerih se je lotila in vodi navedeni projekt …) in na podlagi spola[3]. Kolegi predlagateljice so se namreč očitno počutili ogrožene zaradi relativno mlade raziskovalke z ustreznim znanjem in potenciali, ki je povrh ženskega spola in raziskuje življenje in delo …, čigar stališča, čeprav spoštovana na obeh političnih polih, so po splošnem prepričanju obveljala kot pretežno desničarsko konotirana, vsekakor pa kot tudi politično naravnana.

Predlagateljica je kršitelja opozorila na svoje pravice iz delovnega razmerja in hkrati opozorila na diskriminacijo, katere odpravo je zahtevala. S tem v zvezi se predlagateljica v izogib ponavljanju v celoti sklicuje na svojo zahtevo za odpravo kršitev pravic iz delovnega razmerja in poziv pred tožbo, z dne 28. 11. 2023. S strani kršitelja je nato prejela odgovor z dne 5. 12. 2023, iz katerega izhaja, da naj bi podajala pavšalne očitke o diskriminaciji, čeprav gre za obrnjeno dokazno breme (40. člen ZVarD), medtem ko kršitelj potrjuje, da je postopek prevedbe naziva še v teku, ne da bi hkrati pojasnil, kdaj bo zaključen oziroma zakaj še ni zaključen. Kršitelj se je torej zgolj pavšalno sprenevedal, kar je tipičen pristop v primeru dejanske diskriminacije.

Predlagateljica je zato, ker prevedbe v ustrezen naziv še nadalje ni prejela, kršitelju dne 18. 12. 2023 poslala tudi opomin pred izredno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi, v katerem je ponovno opozorila na prepoved diskriminacije, pozvala k enaki obravnavi in zagrozila z izredno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi, če diskriminacija ne bo odpravljena. Na ta opomin se je kršitelj ponovno odzval na način, da je pavšalno zavrnil očitke diskriminacije, glede postopka prevedbe naziva pa je pojasnil le, da ta »še ni zaključen«. Predlagateljici tako ni preostalo nič drugega, kot da je 17. 1. 2024 podala izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi. Na tej podlagi jo je kršitelj z dnem 18. 1. 2024 odjavil iz zavarovanj, ni pa ji izplačal niti odpravnine niti odškodnine v višini izgubljenega plačila za čas odpovednega roka, saj je v svojem dopisu z dne 1. 2. 2024 obstoj diskriminacije ponovno povsem pavšalno zanikal.

---

[1] Saj je posledično prejemala nižjo plačo kot njeni primerljivi kolegi. Vsi zaposleni pri domnevnemu kršitelju, ki so univerzitetni profesorji, so namreč znanstveni svetniki.

[2] Predlagateljica je relativno hitro dosegla status univerzitetne profesorice. Temu navkljub ji kršitelj iz razlogov neenakopravne obravnave ni priznal višjega plačilnega razreda in posledično višje plače.

[3] Predlagateljica je bila edina ženska, ki je bila univerzitetna profesorica, a pri kršitelju ni imela priznanega naziva znanstveni svetnik.

Glede na vse navedeno predlagateljica zatrjuje, da je očitno, da je (bila) diskriminirana. Navedeno je predlagateljico močno prizadelo, posledice pa še trajajo, saj se kršitelj celo po odpovedi pogodbe o zaposlitvi ne drži zakonskih določil.

Vse navedeno bo lahko potrdil tudi predlagateljičin sodelavec pri kršitelju, prav tako pri navedenem projektu, ... Ta bo namreč lahko potrdil, da so se s kolegi pogovarjali in so ugotovili, da pri kršitelju ni nobenega drugega razloga za to, da prevedbe ne realizirajo, kot v diskriminaciji, na podlagi zgoraj opisanih osebnih okoliščin predlagateljice.

Na podlagi navedenega predlagateljica predlaga, da naj Zagovornik:
1. obravnava in preuči predmetno zadevo,
2. ugotovi kršitev prepovedi diskriminatorne obravnave predlagateljice,
3. kršitelju, …, naloži odpravo diskriminacije, na način:
- da kršitelj predlagateljici najkasneje s septembrom 2023 potrdi naziv znanstvene svetnice,
- da kršitelj za obdobje od vključno 1. 9. 2023 do prenehanja predlagateljičine pogodbe o zaposlitvi pri kršitelju (18. 1. 2024) predlagateljici obračuna in izplača ustrezno razliko v plači, nastalo zaradi diskriminatorne obravnave,
- da kršitelj predlagateljici na podlagi tretjega odstavka 111. člena ZDR-1 izplača:
• odpravnino, določeno za primer redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov (v konkretnem primeru gre za 1/5 bruto povprečne predlagateljičine plače v zadnjih treh mesecih pred odpovedjo), in
• odškodnino najmanj v višini izgubljenega plačila za čas odpovednega roka (v konkretnem primeru za 30 dni odpovednega roka, kar predstavlja še eno bruto povprečno predlagateljičino plačo v zadnjih treh mesecih pred odpovedjo),
4. kršitelja kaznuje z globo, če ta ne bo odpravil posledic diskriminacije,
5. kršitelju naloži plačilo stroškov postopka, ki jih tudi specificirano priglaša.

Predlagateljica v predlogu predlaga izvedbo dokazov, in sicer zaslišanje predlagateljice ter priče ... Predlogu prilaga naslednje listine:
- predlagateljičina pogodba o zaposlitvi, z dne 27. 10. 2022 (priloga A2), z aneksom št. 1, z dne 30. 3. 2023 (priloga A3),
- vloga predlagateljice za prevedbo v naziv znanstvene svetnice, z dne 9. 8. 2023 (brez prilog) (priloga A4),
- Pravilnik o pogojih in postopku za izvolitev v raziskovalne nazive na …, z dne 28.2.2018 (priloga A5),
- e-korespondenca med predlagateljico in direktorjem delodajalca, med 20. 1. 2023 in 21. 1. 2023 (priloga A6),
- e-korespondenca med predlagateljico in delodajalcem, med 18. 1. 2023 in 21. 2. 2023 (relevantni deli podčrtani) (priloga A7),
- e-korespondenca med predlagateljico in delodajalcem, z dne 12. 6. 2023 (priloga A8),
- e-sporočili predlagateljice delodajalcu 26. 10. 2023 in nato znova 9. 11. 2023 (priloga A9),
- e-korespondenca med pooblaščencem predlagateljice in delodajalcem, med 13. 12. 2023 in 20. 12. 2023 (priloga A10),
- zahteva za odpravo kršitev, z dne 28. 11. 2023 (priloga A11),
- odgovor na zahtevo za odpravo kršitev, z dne 5. 12. 2023 (priloga A12),
- opomin pred izredno odpovedjo, z dne 18. 12. 2023 (priloga A13),
- odgovor na opomin pred izredno odpovedjo, z dne 22. 12. 2023 (priloga A14),
- e-korespondenca med pooblaščencem predlagateljice in delodajalcem, med 5. 10. 2024 in 10. 1. 2024 (priloga A15),
- izredna odpoved, z dne 17. 1. 2024 (priloga A16),
- potrdilo o odjavi iz zavarovanj, z dne 19.1.2024 (priloga A17),
- odgovor na poziv v izredni odpovedi, z dne 1. 2. 2024 (priloga A18).

Zagovornik je na predlagateljico dne 25. 3. 2024 naslovil Zaprosilo za dodatna pojasnila v zvezi s predlogom za obravnavo diskriminacije (*št. dokumenta, kot se vodi pri Zagovorniku, 0700-8/2024/2*), z namenom preverbe, ali so v konkretni zadevi izpolnjene procesne predpostavke za vodenje postopka pri Zagovorniku. Zagovorniku se je ob predhodnem preizkusu predloga in glede na trditve in priložene listine zastavilo vprašanje, ali je predlagateljica v zvezi z isto zadevo (glede na zatrjevano dejansko in pravno podlago) predhodno sprožila kakršen koli sodni postopek (civilni, delovnopravni oziroma drug sodni postopek).

Predlagateljica je z dopisom dne 9. 4. 2024 (*št. dokumenta, kot se vodi pri Zagovorniku, 0700-8/2024/3*) Zagovornika pravočasno obvestila, da v zvezi z opisanimi kršitvami in zatrjevano diskriminacijo iz predloga ni sprožila nobenega sodnega postopka.

Zagovornik je na domnevnega kršitelja dne 4. 9. 2024 naslovil Poziv in poizvedbo Zagovornika načela enakosti (št. *dokumenta, kot se vodi pri Zagovorniku, 0700-8/2024/4*) ter ga pozval, naj se opredeli do vseh trditev oziroma očitkov, kot izhajajo iz predloga za obravnavo diskriminacije z dne 5. 3. 2024 ter prilog.

Odgovor domnevnega kršitelja

Domnevni kršitelj je na poziv in poizvedbo Zagovornika pravočasno odgovoril (št. *dokumenta, kot se vodi pri Zagovorniku, 0700-8/2024/5*) ter zatrjuje, da predlagateljica v konkretni zadevi ni bila diskriminirana.

Kot bistveno navaja, da Pravilnik v 35. členu določa prevedbo raziskovalnih nazivov, in sicer tako, da se redni profesor na univerzi prevede v naziv znanstveni svetnik pri delodajalcu. Vendar pa to ne pomeni, da je prevedba avtomatična, kot zatrjuje predlagateljica.

Predlagateljica v svojem predlogu navaja, da bi ji pridobitev naziva pomembno spremenila plačo, ker bi bila uvrščena v višji plačni razred kot višja znanstvena sodelavka. Na tem mestu domnevni kršitelj pojasnjuje, da napredovanje v višji naziv samo po sebi ne pomeni avtomatičnega zvišanja plače. Po pridobitvi višjega naziva je potrebno skleniti novo pogodbo o zaposlitvi za delovno mesto znanstveni svetnik, kot je določeno v Kolektivni pogodbi za raziskovalno dejavnost. Raziskovalnega naziva ni mogoče enačiti z imenom delovnega mesta, čeprav sta enako poimenovana. V praksi se na … raziskovalcem ponudi v podpis nova pogodba o zaposlitvi za višje ovrednoteno delovno mesto šele po izteku naslednjega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je raziskovalec pridobil višji znanstveni naziv. Vse ob dodatnem pogoju, če razpoložljiva sredstva posameznega inštituta … to dopuščajo.

Na podlagi Pravilnika, v obdobju, ko je raziskovalec, zaposlen na …, pridobil višji pedagoški naziv v drugi organizaciji, … ni še nobenemu avtomatično prevedel raziskovalnega naziva iz nižjega v višji naziv po 35. členu.

V povezavi s pravno dilemo in vlogo predlagateljice za prevedbo naziva je … na Javno agencijo za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (v nadaljevanju: ARIS) naslovil prošnjo za njihovo pravno stališče. ARIS je … posredoval odgovor št. 007-20/2022-4 z dne 6. 10. 2023, v katerem je pojasnjeno, da je vsaka javna raziskovalna organizacija v postopku izvolitve dolžna upoštevati minimalne pogoje in merila po Pravilniku o raziskovalnih nazivih (Uradni list RS, st. 126/08, 41/09, 55/11, 80/12, 4/13-popr., 5/17, 31/17, 7/19 in 186/21-ZzrID). V 17. členu omenjenega pravilnika je določeno, da lahko raziskovalna organizacija v svojem splošnem pravnem aktu določi zahtevnejše pogoje in merila za izvolitev oziroma s tem pravilnikom določene minimalne pogoje in merila bolj razdela.

Domnevni kršitelj kot bistveno zatrjuje, da je po 11. členu njegovega Pravilnika eden izmed pogojev za izvolitev v naziv znanstvenega svetnika tudi *mentorska dejavnost: uspešno zaključeni vsaj dve mentorstvi na univerzitetnem doktorskem študiju oziroma na tretji stopnji bolonjskega študija (tj. pri doktorskem usposabljanju) kandidata, in sicer raziskovalno mentorstvo s sklepom razpisovalca usposabljanj za mlade raziskovalce ali pedagoško (so)mentorstvo s sklepom izvajalca.* Pogoja dveh mentorstev predlagateljica v času, ko je bila zaposlena na …, ni izpolnila, zaradi česar avtomatična prevedba ni bila možna. ARIS je v svojem dopisu dodatno pojasnil, da v primeru, ko raziskovalna organizacija za izvolitev v raziskovalni naziv določi zahtevnejše pogoje za izvolitev, kot so določeni v njihovem (nacionalnem) pravilniku, pa raziskovalni nazivi raziskovalne organizacije niso več primerljivi s pedagoškimi nazivi, ki so bili podeljeni na podlagi Minimalnih standardov za izvolitev v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev na visokošolskih zavodih. V tem primeru je potrebna preverba, ali kandidat izpolnjuje vse pogoje, ki jih je raziskovalna organizacija določila v svojem splošnem aktu, saj bi v nasprotnem primeru prišlo do neenakopravne obravnave raziskovalcev in kršitve ustavnega načela enakosti pred zakonom, ki se kaže v enakopravnem obravnavanju na podlagi enakih pogojev za vse.

V Pravilniku je v 35. členu dobesedno povzeta določba 7. člena ARIS-ovega nacionalnega pravilnika. Na to določbo se je predlagateljica tudi oprla, ko je zahtevala avtomatično prevedbo pedagoškega naziva redne profesorice v raziskovalni naziv znanstvene svetnice. Kot že pojasnjeno zgoraj, avtomatizma ni, če kandidat oz. kandidatka ne izpolnjuje pogojev po Pravilniku. Domnevni kršitelj navaja, da je bilo vse navedeno pojasnjeno tudi predlagateljici, ki pa je pri svojih zahtevah vztrajala vse do njene izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, pa tudi kasneje. V izredni odpovedi pogodbe o zaposlitvi je predlagateljica zahtevala tudi izplačilo vseh plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja do dne zaključka delovnega razmerja ter odjavo iz ustreznih evidenc in zavarovanj, kar vse je … izpolnil. Ni pa predlagateljici izplačal zahtevane razlike v plači, odpravnine in odškodnine, ki naj bi bila posledica diskriminatorne obravnave, ob odsotnosti kakršne koli diskriminacije, saj za to ni bilo pravne podlage. Do danes predlagateljica zoper … ni vložila nobene tožbe za uveljavljanje omenjenih pravic.

Domnevni kršitelj zatrjuje, da iz vsega navedenega jasno izhaja, da predlagateljica v zvezi s prevedbo pedagoškega v raziskovalni naziv oz. v povezavi z delovnim razmerjem ni bila v ničemer diskriminirana. Če pa bi … v njenem primeru brez izpolnjevanja pogojev in preverbe oziroma potrditve Znanstvenega sveta … kot pristojnega organa predlagateljico avtomatično prevedel v naziv znanstvene svetnice, bi s tem diskriminiral vse ostale raziskovalce …, ki so bili (ali še bodo) v podobni situaciji, pa zanje prevedba ni bila izvedena. Domnevni kršitelj je svojemu odgovoru priložil dopis ARIS - odgovor št. 007-20/2022-4 z dne 6. 10. 2023 (priloga B1).

Zagovornik je odgovor domnevnega kršitelja (skupaj s prilogo) dne 7. 10. 2024 posredoval v izjasnitev predlagateljici (št. *dokumenta, kot se vodi pri Zagovorniku, 0700-8/2024/6*).

Predlagateljica se je odzvala na navedbe domnevnega kršitelja (št. *dokumenta, kot se vodi pri Zagovorniku, 0700-8/2024/7* z dne 23. 10. 2025). Kot bistveno navaja, da se domnevni kršitelj spreneveda. Vztraja, da je Pravilnik jasen. 35. člen Pravilnika predpisuje pogoje za prevedbo. Ob tem določa, da so nazivi, ki jih kandidati pridobijo na podlagi pogojev in meril za izvolitev v naziv na univerzi, enakovredni nazivom, ki veljajo v raziskovalni dejavnosti in se prevedejo. Redni profesor (na univerzi) postane znanstveni svetnik (pri …). Nazive potrdi Znanstveni svet … (v nadaljevanju: ZS …). Za prevedbo ni nobenega posebnega pogoja in besedilo celo izrecno navaja, da se prevedba izvede tedaj, ko posamezen kandidat za prevedbo pridobi naziv na podlagi pogojev in meril za izvolitev v naziv na univerzi.

Sedanje navajanje kršitelja, da so merila pri kršitelju strožja, je tako neresnično in zavajajoče. Prevedba je namreč avtomatična. Zato se uporablja izraz »prevedba«. Glede na Slovar

slovenskega knjižnega jezika (v nadaljevanju: SSKJ), dostopen prek portala FRAN, je prevedba glagolnik od prevesti. Sinonima sta konverzija in prevod.

Da je temu res tako, po mnenju predlagateljice izhaja tudi iz nacionalnega Pravilnika o raziskovalnih nazivih, na katerega se nekako želi sklicevati kršitelj, a spregleda, da tudi ta pravilnik v 7. členu določa, da se nazivi, pridobljeni na univerzi, zgolj prevedejo v nazive v raziskovalni dejavnosti. Prilaga se šifrant primerjalnih raziskovalnih nazivov, ki je priloga navedenega pravilnika in iz katerega (ponovno) izhaja, da je redni profesor enakovreden znanstvenemu svetniku.

Predlagateljica zatrjuje, da je dejstvo, da se je kršitelj v nekem trenutku odločil, da bo predlagateljico diskriminatorno obravnaval. De je temu res tako, izhaja najmanj iz naslednjega:
- predlagateljica še vse do danes ni bila prevedena,
- kršitelj torej vse do danes ni izvedel in ni dokončal postopka, ki predstavlja zgolj formalnost,
- kršitelj navkljub številnim prošnjam in zahtevam predlagateljice tej nikoli ni podal podatka, zakaj prevedba še ni izvršena, prav nasprotno, namerno jo je zavajal in ji o tem ni želel dati nobenega podatka.

Da je kršitelj enostavno odložil predlagateljičino zahtevo za prevedbo »v predal« in je sploh ni obravnaval, izhaja tudi iz priloženih e-poštnih sporočil. V zvezi s tem, da kršitelj namerno ni hotel izvesti zahtevane prevedbe, naj se zaslišijo tudi …, … in ...

Predlagateljica navaja, da se kršitelj sklicuje na »pravno stališče ARIS«. V zvezi s tem je potrebno najprej izpostaviti, da ARIS nima nobenega pooblastila za interpretacije ali podajanje pravnih mnenj o pravilih, še toliko manj o Pravilniku, ki je interni akt kršitelja in si ga ni izmislila predlagateljica, temveč si ga je zapisal kršitelj sam. Nadalje očitno ARIS interpretira Pravilnik o raziskovalnih nazivih, ki ni Pravilnik kršitelja. Ob tem je povrh več kot jasno, da je mnenje ARIS zgrešeno (ali dogovorno prirejeno), saj se v njem ves čas meša med pojmoma izvolitev in prevedba, hkrati pa se daje nove pomene jasnim določbam nacionalnega Pravilnika o raziskovalnih nazivih ARIS, pri katerem je prevedba prav tako avtomatična. Sicer pa razlaganje jasnih določb, skladno z uveljavljeno maksimo *in claris non fit interpretatio*, seveda ni potrebno, niti dopustno.

Ob tem se prilaga izvorno zaprosilo … ARIS-u, z dne 19. 9. 2023, ki ga je predlagateljica pridobila na podlagi zahteve po ZDIJZ, iz katerega izhaja, da … sam ugotavlja, da po Pravilniku o raziskovalnih nazivih ni predpisan noben poseben postopek ob prevedbi, saj gre zgolj za navedbo, kateri nazivi so primerljivi, kar je glede na uporabo termina prevedba logično. Nadalje iz tega dopisa … z dne 19. 9. 2023 izhaja, da se … zanima za interpretacijo pravilnika, ki sploh ni Pravilnik ... Končno pa iz dopisa z dne 19. 9. 2023 izhaja tudi, da … ARIS sprašuje, če mora zaradi ugotovitve, da gre za izjemno raziskovalko, ki morebiti ne bi izpolnila vseh predpisanih pogojev,[4] vlogo poslati v predhodno mnenje Znanstvenemu svetu ARIS, ki lahko v takšnih primerih iz četrtega odstavka 21. člena Pravilnika o raziskovalnih nazivih poda pozitivno mnenje za izvolitev. Vendar pa je tudi tu potrebno upoštevati, da je to predvideno pri izvolitvah, kar je nenazadnje naslov 21. člena navedenega pravilnika. V predmetni zadevi pa je šlo zgolj za prevedbo. Če bi torej kršitelj v resnici želel izpeljati nek postopek, povezan z izvolitvami, bi nenazadnje lahko pridobival pozitivno mnenje Znanstvenega sveta ARIS ter se s tem izognil vsakršnim zapletom, a tudi tega … ni storil.

[4] Tudi ti, zahtevnejši pogoji za izvolitev, na katere se v smislu možnosti pri raziskovalnih organizacijah sklicuje ARIS, so posledica določila 17. člena Pravilnika o raziskovalnih nazivih, ki se nanaša na postopek izvolitve in ne na postopek prevedbe. ARIS tudi ne sodeluje v postopku prevedbe, sodeluje zgolj v postopku izvolitve.

Po mnenju predlagateljice je bistveno, da se kršitelj s sklicevanjem na postopke izvolitev, ki so urejeni povsem drugače, ne more izogniti svoji odgovornosti za diskriminatorno obravnavo predlagateljice v postopku prevedbe. Nadalje so naravnost absurdne navedbe kršitelja, da bi v primeru, ko bi … izvedel prevedbo, s tem diskriminiral druge raziskovalce. Navedeno je že pojmovno nemogoče zato, ker je diskriminacija mogoča le ob enakih pravnih položajih, ne pa ob različnih. Različni položaji namreč terjajo različno obravnavanje. Postopek prevedbe ni enak postopku izvolitve.

V zvezi s tem predlagateljica prilaga dva izpisa s spletne strani ... … je znanstveni svetnik, a hkrati »zgolj« docent, … pa je znanstveni svetnik, a hkrati »le« izredni profesor. Očitno je torej, da imajo pri kršitelju najvišji raziskovalni naziv lahko celo tisti, ki imajo nižji pedagoški naziv. … bi tako moral biti znanstveni sodelavec, … pa višji znanstveni sodelavec. Zato so navedbe kršitelja, da naj bi se s tem, ko bi se pedagoški naziv predlagateljice prevedlo v raziskovalni naziv znanstvene svetnice, več kot absurdne. Kako bi namreč lahko … diskriminiral ostale raziskovalce z avtomatično prevedbo predlagateljičinega pedagoškega naziva v naziv znanstvene svetnice, ni jasno. Navedba, da bi s tem »diskriminiral vse ostale raziskovalce …, ki so bili (ali še bodo) v podobni situaciji, pa zanje prevedba ni bila izvedena«, je namreč povsem nelogična. Če bo namreč nekdo, ki bo želel prevedbo, v situaciji, da zanj prevedba ne bo izvedena, se bo namreč znašel v povsem enaki situaciji, kot se je znašla predlagateljica. Bistvo njene diskriminatorne obravnave je namreč prav v tem, da se ji na podlagi osebnih okoliščin odreka pravica do prevedbe. S tem se ne posega v položaj drugih, temveč izključno v položaj predlagateljice. V njenem primeru se Pravilnik uporablja drugače, kot se sicer, ko postopki tečejo brez (nepojasnjenih) zastojev. Pogoji so sicer povsem enaki za vse: edini pogoj za prevedbo v znanstvenega svetnika je izvolitev v naziv rednega profesorja na univerzi.

Predlagateljico se torej pri kršitelju diskriminatorno obravnava zaradi njene starosti (mladosti), spola, uspešnosti. Ob tem se je predlagateljici vseskozi zagotavljalo, da postopek teče, brez jasnih pojasnil, zakaj se ne konča. Ob tem je povrh zakoniti zastopnik kršitelja celo prikrito grozil predlagateljici, z navedbami, da nikakor ni samoumevno, da ji je kot mentor pri drugem doktoratu pomagal navezati stik s kolegi v tujini, kar se nanaša na doktorski študij predlagateljice na podiplomski šoli …, ki je med drugim povsem druga pravna oseba kot kršitelj. To ni zgolj tipičen primer diskriminatornega ravnanja zakonitega zastopnika kršitelja, temveč je tudi primer tako imenovanega *bullyinga*. S tem je namreč želel zakoniti zastopnik kršitelja popolno onemogočiti predlagateljico, saj je nakazal, da bo imela težave pri svojem študiju, če se ne bo uklonila. Posledično se ta korespondenca prilaga ponovno, s posebej podčrtanim relevantnim delom.

V preostalem se predlagateljica sklicuje na svoje že v predlogu podane navedbe in dokazne priloge. Predlagateljica v izjasnitvi predlaga izvedbo dodatnih dokazov, in sicer zaslišanje … in …, vabiti preko kršitelja. Izjasnitvi prilaga naslednje listine:
- izpisek pomena besede »prevedba«, z izpiskom o viru Fran.si (priloga A 19),
- šifrant in primerjalnik raziskovalnih nazivov (sicer priloga Pravilnika o raziskovalnih nazivih, objavljenega v Uradnem listu RS) (priloga A 20),
- pisna korespondenca med … in … iz septembra 2023 (relevantni deli podčrtani) (priloga A 21),
- pisna korespondenca med … in predlagateljico iz maja 2024 (relevantni deli podčrtani) (priloga A 22),
- sestava Znanstvenega sveta … (izpis s spletne strani kršitelja) (priloga A 23),
- dopis …, št. MJ/2023/207 z dne 19. 9. 2023 (priloga A 24),
- izpisa iz spletne strani …, za raziskovalca … in … (priloga A 25 in A 26),
- del korespondence med pooblaščencem predlagateljice in zakonitim zastopnikom kršitelja iz januarja 2024 (relevantni deli podčrtani) (priloga A 27),
- sklep Senata Podiplomske šole … z dne 19.12.2023 (priloga A 28).

Zagovornik je predlagateljici in domnevnemu kršitelju posredoval dotedanje ugotovitve v seznanitev in izjasnitev (dokument št. 0700-8/2024/12 z dne 8. 10. 2025) ter ju obvestil, da se lahko skladno s 146. členom v povezavi z 9. členom ZUP, oboje v zvezi z ZVarD, o predstavljenih ugotovitvah ter vseh dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za sprejem odločitve, pisno izrečejo v postavljenem roku. Hkrati ju je opozoril, da bodo lahko kasneje v morebitnem sodnem postopku navajali morebitna nova dejstva ali dokaze, ki jih niso navedli v postopku pred Zagovornikom, le, če so obstajali v času odločanja na prvi stopnji in če jih upravičeno niso mogli predložiti oziroma navesti.

Domnevni kršitelj se na Zagovornikov dopis ni odzval (osebna vročitev dokumenta št. 0700-8/2024/12 z dne 8. 10. 2025 izkazana z vročilnico na dan 9. 10. 2025).

Predlagateljica je podala izjasnitev (dokumenta št. 0700-8/2024/12 z dne 24. 10. 2025, ki ga je Zagovornik prejel 27. 10. 2025). V njej kot bistveno navaja, da se ne strinja s stališči Zagovornika in vztraja pri vseh svojih dosedanjih navedbah in predlaganih dokazih. Meni, da je več kot očitno Zagovornik že zavzel svoje stališče. Zatrjuje, da se Zagovornik ukvarja s tem, da naj ne bi bile izkazane osebne okoliščine predlagateljice, čeprav v uvodnem delu ugotovitev zapiše, da naj bi bile predpostavke za obravnavo izpolnjene. Predlagateljica izpostavlja retorična vprašanja, in sicer (i) kako je mogoče, da povsem jasno interno pravilo, ki bi se moralo udejanjiti v roku nekaj tednov, ne vodi k zahtevani enostavni operaciji prevedbe (in ne izvolitve!) v znanstveni naziv; (ii) kako je mogoče, da edino predlagateljica kot mlada ženska z nazivom redne univerzitetne profesorice pri domnevnem kršitelju ni bila prevedena v znanstveni naziv znanstvene svetnice, pri več kot 400 zaposlenih pri …; (iii) zakaj je predlagateljica edini raziskovalec, ki je hkrati redni univerzitetni profesor, a ni v nazivu znanstveni svetnik, navkljub številnim znanstvenim svetnikom na …, med katerimi pa so številni starejši moški sploh niso v nazivu rednega profesorja, temveč so v nižjem univerzitetnem nazivu. Predlagateljica sklepno zatrjuje, da vse navedeno ne more predstavljati nič drugega kot diskriminatorne obravnave predlagateljice, ki bi morala biti v naziv znanstvene svetnice že davno prevedena, še posebej v primerjavi z vsemi ostalimi, ki pri … izpolnjujejo pogoje za prevedbo v naziv znanstvenega svetnika ter so bili v ta naziv tudi ustrezno nemudoma prevedeni. Zato predlaga, da Zagovornik sledi predlogu predlagateljice.

*

Pravna ureditev varstva pred diskriminacijo

Ustava Republike Slovenije (v nadaljevanju: URS)[5] v prvem odstavku 14. člena (enakost pred zakonom) določa, da so v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino. Drugi odstavek 14. člena pa določa, da so vsi pred zakonom enaki.

Diskriminacijo opredeljuje 4. člen ZVarD, skladno s katerim pomeni diskriminacija vsako neupravičeno dejansko ali pravno neenako obravnavanje, razlikovanje, izključevanje ali omejevanje ali opustitev ravnanja zaradi osebnih okoliščin, ki ima za cilj ali posledico oviranje, zmanjšanje ali izničevanje enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, drugih pravic, pravnih interesov in ugodnosti. Diskriminacija je prepovedana.

[5] Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS/I, št. 33/91, Uradni list RS, št. 42/97 - UZS68, 66/00 - UZ80, 24/03 - UZ3a, 47, 68, 69/04 - UZ14, 69/04 - UZ43, 69/04 - UZ50, 68/06 - UZ121,140,143, 47/13, 47/13, 75/16 - UZ70a, 92/21 - UZ62a)

Skladno s 1. členom ZVarD med osebne okoliščine štejejo spol, narodnost, rasa ali etnično poreklo, jezik, vera ali prepričanje, invalidnost, starost, spolna usmerjenost, spolna identiteta in spolni izraz, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazba ali katera koli druga osebna okoliščina.

ZVarD opredeljuje več oblik diskriminacije, od katerih sta osnovni neposredna in posredna. **Neposredna diskriminacija** obstaja, če je oseba ali skupina oseb zaradi določene osebne okoliščine bila, je ali bi lahko bila v enakih ali podobnih situacijah obravnavana manj ugodno, kot se obravnava, se je obravnavala ali bi se obravnavala druga oseba ali skupina oseb (prvi odstavek 6. člena).

Da lahko govorimo o neposredni diskriminaciji skladno z ZVarD, morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji (elementi diskriminacije):
- obstoj osebne okoliščine,
- poseg v človekovo pravico, svoboščino, drugo pravico, pravni interes ali ugodnost,
- prikrajšanje v primerjavi z drugimi posamezniki ali skupinami v primerljivem položaju,
- **vzročna zveza med osebno okoliščino in obravnavo, ki je je predlagatelj deležen,** ter
- odsotnost izjem od prepovedi diskriminacije[6].

Le ravnanje, pri katerem so podani vsi omenjeni elementi, zakonsko gledano pomeni diskriminacijo. Druga neželena, sporna, krivična ravnanja, ki niso povezana z osebnimi okoliščinami, oziroma ki ne vsebujejo vseh zgoraj navedenih elementov, se ne štejejo za diskriminacijo, lahko pa gre za druge vrste nezakonitih ravnanj, ki sodijo v pristojnost drugih organov.

Zagovornik se v okviru svojih pristojnosti lahko osredotoča zgolj na pojavne oblike diskriminacije, pri kateri gre vselej za slabšo obravnavo posameznika zaradi določene osebne okoliščine, ki je predmet varstva po ZVarD.

*

Postopek pred Zagovornikom urejajo členi ZVarD od 33 do 37 (5. poglavje ZVarD) ter 40. člen. Za vsa vprašanja postopka, ki niso urejena z ZVarD, pa Zagovornik skladno z drugim odstavkom 3. člena ZUP smiselno uporabi slednjega.

V postopkih obravnave diskriminacije velja pravilo obrnjenega dokaznega bremena (40. člen ZVarD). Kadar diskriminirana oseba v postopku pri Zagovorniku, pristojni inšpekciji ali drugem postopku, v katerem zahteva obravnavo diskriminacije, izkaže dejstva, ki upravičujejo domnevo, da je bila kršena prepoved diskriminacije, mora kršitelj dokazati, da v obravnavanem primeru ni kršil te prepovedi, oziroma da je neenako obravnavanje dopustno v skladu s tem zakonom.

*

Zagovornik je najprej presojal, ali so podani pogoji za izvedbo postopka pri Zagovorniku v primeru diskriminacije, ter ugotovil, da je predlagateljica dne 5. 3. 2024 po pooblaščenki vložila formalno popoln predlog za obravnavo skladno z ZVarD.

[6] V 13. členu ZVarD so določene izjeme od prepovedi neposredne diskriminacije, in sicer je v prvem odstavku določeno, da diskriminacije po tem zakonu ne predstavlja neenako obravnavanje, če takšno različno obravnavanje temelji na legitimnem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna, potrebna in sorazmerna. Izjeme od posredne diskriminacije so določene v drugem odstavku 6. člena ZVarD oziroma v tretjem odstavku 6. člena ZDR-1.

Predlagateljica v predlogu sicer ni izrecno navedla, katero obliko diskriminacije očita svojemu nekdanjemu delodajalcu. Navedba konkretne oblike diskriminacije sicer ni obvezna sestavina predloga za obravnavo diskriminacije[7], zato je Zagovornik preučil navedbe predlagateljice in v njih prepoznal očitke o obstoju neposredne diskriminacije (prvi odstavek 6. člena ZVarD).

Zagovornik je v okviru dokaznega postopka vpogledal v predlog za obravnavo diskriminacije z dne 5. 3. 2025, skupaj s prilogami (A1 – A18), dopis predlagateljice z dne 9. 4. 2024, odgovor domnevnega kršitelja z dne 4. 10. 2024, skupaj s prilogo (B1), izjasnitev predlagateljice z dne 23. 10. 2025, skupaj s prilogami (A19 – A28) ter izjasnitev predlagateljice z dne 24. 10. 2025. Glede na izveden dokazni postopek in odločitev Zagovornika, se je slednji odločil, da je v celoti povzel vse navedbe strank, kot izhajajo iz njihovih vlog, ne da bi jih smiselno (krajše) povzemal.

*

Predlagateljica zatrjuje, da je redna profesorica za … na ... Predlagateljica je bila zaposlena pri domnevnem kršitelju na podlagi pogodbe o zaposlitvi za krajši delovni čas, na delovnem mestu višji znanstveni sodelavec. Predlagateljica je pri delodajalcu vodila raziskovalni projekt ARIS, ... Predlagateljica je bila 27. 6. 2023 izvoljena v naziv redne profesorice za … na ... O tem je tudi ustrezno obvestila delodajalca.

Predlagateljica kot bistveno zatrjuje, da Pravilnik med drugim v 35. členu določa prevedbo raziskovalnih nazivov, in sicer tako, da se redni profesor na univerzi prevede v naziv znanstveni svetnik pri delodajalcu. Nazivi, ki jih kandidati pridobijo na podlagi pogojev in meril za izvolitev v naziv na univerzi, se torej po njenem mnenju avtomatično prevedejo v njim enakovredne nazive, ki veljajo v raziskovalni dejavnosti, kar pomeni, da bi naziv redne profesorice za predlagateljico pri domnevnem kršitelju moral biti preveden v naziv znanstvene svetnice. Navedeno bi predlagateljici pomembno spremenilo plačo, saj bi bila kot znanstvena svetnica uvrščena v višji plačni razred kot višja znanstvena sodelavka. Predlagateljica stoji na stališču, da bi ji moral domnevni kršitelj v skladu s 35. členom Pravilnika v povsem enostavnem formalnem postopku potrditi naziv znanstvena svetnica. Ker slednji tega ni izpolnil, je bila predlagateljica po njenem prepričanju zaradi diskriminatorne obravnave prisiljena podati izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi.

Predlagateljica zatrjuje, da je bila diskriminirana na podlagi svoje **izobrazbe** oziroma svojega **statusa redne profesorice na univerzi**,[8] na podlagi svoje **starosti**,[9] na podlagi svojih **prepričanj in nazorov** (v okviru katerih se je lotila in vodi navedeni projekt …) in na podlagi **spola**[10]. Kolegi predlagateljice so se namreč očitno počutili ogrožene zaradi relativno mlade raziskovalke z ustreznim znanjem in potenciali, ki je povrh ženskega spola in raziskuje življenje

[7] Glede na prvi odstavek 36. člena ZVarD vsebuje predlog za potrebe obravnavanja po ZVarD:
- osebno ime oziroma firmo oziroma drug naziv predlagatelja, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedež;
- navedbo nasprotne strani oziroma kršitelja, če je ta predlagatelju znan, njegov naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedež;
- navedbo okoliščin, osebnih imen in kontaktnih podatkov morebitnih prič ali drugih podatkov v zvezi z zadevo, ki izkazujejo, da je prišlo do diskriminacije;
- kontaktni podatki predlagatelja;
- lastnoročni podpis predlagatelja.

[8] Saj je posledično prejemala nižjo plačo kot njeni primerljivi kolegi. Vsi zaposleni pri domnevnemu kršitelju, ki so univerzitetni profesorji, so namreč znanstveni svetniki.

[9] Predlagateljica je relativno hitro dosegla status univerzitetne profesorice. Temu navkljub ji kršitelj iz razlogov neenakopravne obravnave ni priznal višjega plačilnega razreda in posledično višje plače.

[10] Predlagateljica je bila edina ženska, ki je bila univerzitetna profesorica, a pri kršitelju ni imela priznanega naziva znanstveni svetnik.

in delo …, čigar stališča, čeprav spoštovana na obeh političnih polih, so po splošnem prepričanju obveljala kot pretežno desničarsko konotirana, vsekakor pa kot tudi politično naravnana.

Domnevni kršitelj nasprotno zatrjuje, da predlagateljica v konkretni zadevi ni bila diskriminirana. Kot bistveno navaja, da Pravilnik v 35. členu sicer določa prevedbo raziskovalnih nazivov, in sicer tako, da se redni profesor na univerzi prevede v naziv znanstveni svetnik pri delodajalcu. Vendar pa to ne pomeni, da je prevedba avtomatična, kot zatrjuje predlagateljica.

V povezavi s pravno dilemo in vlogo predlagateljice za prevedbo naziva je domnevni kršitelj (…) na Javno agencijo za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS) naslovil prošnjo za njihovo pravno stališče. ARIS je … posredoval odgovor št. 007-20/2022-4 z dne 6. 10. 2023, v katerem je pojasnjeno, da je vsaka javna raziskovalna organizacija v postopku izvolitve dolžna upoštevati minimalne pogoje in merila po Pravilniku o raziskovalnih nazivih[11]. V 17. členu omenjenega pravilnika je določeno, *da lahko raziskovalna organizacija v svojem splošnem pravnem aktu določi zahtevnejše pogoje in merila za izvolitev oziroma s tem pravilnikom določene minimalne pogoje in merila bolj razdela.*

Zagovornik šteje, da domnevni kršitelj kot bistveno v tem postopku zatrjuje, da je po 11. členu njegovega Pravilnika eden izmed pogojev za izvolitev v naziv znanstvenega svetnika tudi *mentorska dejavnost: uspešno zaključeni vsaj dve mentorstvi na univerzitetnem doktorskem študiju oziroma na tretji stopnji bolonjskega študija (tj. pri doktorskem usposabljanju) kandidata, in sicer raziskovalno mentorstvo s sklepom razpisovalca usposabljanj za mlade raziskovalce ali pedagoško (so)mentorstvo s sklepom izvajalca.* Pogoja dveh mentorstev predlagateljica v času, ko je bila zaposlena na …, ni izpolnila, zaradi česar avtomatična prevedba ni bila možna. ARIS je v svojem dopisu dodatno pojasnil, da v primeru, ko raziskovalna organizacija za izvolitev v raziskovalni naziv določi zahtevnejše pogoje za izvolitev, kot so določeni v njihovem (nacionalnem) pravilniku, raziskovalni nazivi raziskovalne organizacije niso več primerljivi s pedagoškimi nazivi, ki so bili podeljeni na podlagi Minimalnih standardov za izvolitev v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev na visokošolskih zavodih. V tem primeru je potrebna preverba, ali kandidat izpolnjuje vse pogoje, ki jih je raziskovalna organizacija določila v svojem splošnem aktu, saj bi v nasprotnem primeru prišlo do neenakopravne obravnave raziskovalcev in kršitve ustavnega načela enakosti pred zakonom, ki se kaže v enakopravnem obravnavanju na podlagi enakih pogojev za vse.

Domnevni kršitelj zatrjuje, da je v Pravilniku v 35. členu dobesedno povzeta določba 7. člena ARIS-ovega nacionalnega pravilnika. Na to določbo se je predlagateljica tudi oprla, ko je zahtevala avtomatično prevedbo pedagoškega naziva redne profesorice v raziskovalni naziv znanstvene svetnice. Nadalje zatrjuje, da avtomatizma ni, če kandidat oz. kandidatka ne izpolnjuje pogojev po Pravilniku. Domnevni kršitelj navaja, da je bilo vse navedeno pojasnjeno tudi predlagateljici, ki pa je pri svojih zahtevah vztrajala vse do njene izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, pa tudi kasneje. V izredni odpovedi pogodbe o zaposlitvi je predlagateljica zahtevala tudi izplačilo vseh plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja do dne zaključka delovnega razmerja ter odjavo iz ustreznih evidenc in zavarovanj, kar vse je … izpolnil. Ni pa predlagateljici izplačal zahtevane razlike v plači, odpravnine in odškodnine, ki naj bi bile posledica diskriminatorne obravnave, ob odsotnosti kakršnekoli diskriminacije, saj za to ni bilo pravne podlage. Do dneva podaje odgovora s strani domnevnega kršitelja predlagateljica zoper … ni vložila nobene tožbe za uveljavljanje omenjenih pravic. Domnevni kršitelj vztraja, da iz vsega navedenega jasno izhaja, da predlagateljica v zvezi s prevedbo

[11] Uradni list RS, št. 126/08, 41/09, 55/11, 80/12, 4/13 – popr., 5/17, 31/17, 7/19, 186/21 – ZZrID in 92/24.

pedagoškega v raziskovalni naziv oz. v povezavi z delovnim razmerjem ni bila v ničemer diskriminirana. Če pa bi … v njenem primeru brez izpolnjevanja pogojev in preverbe oziroma potrditve Znanstvenega sveta … kot pristojnega organa predlagateljico avtomatično prevedel v naziv znanstvene svetnice, bi s tem diskriminiral vse ostale raziskovalce …, ki so bili (ali še bodo) v podobni situaciji, pa zanje prevedba ni bila izvedena. Domnevni kršitelj je odgovoru priložil dopis ARIS - odgovor št. 007-20/2022-4 z dne 6. 10. 2023 (priloga B1), ki potrjuje njegove navedbe.

Zagovornik tako skladno s pravili iz 40. člena ZVarD **ugotavlja nespornost** pravno relevantnih dejstev:
- da je predlagateljica redna profesorica za … na …;
- da je bila predlagateljica zaposlena pri domnevnem kršitelju na podlagi pogodbe o zaposlitvi za krajši delovni čas, na delovnem mestu višji znanstveni sodelavec,
- da je bila predlagateljica 27. 6. 2023 izvoljena v naziv redne profesorice za … na … in da je o tem tudi ustrezno obvestila delodajalca,
- da je predlagateljica vlogo za prevedbo vložila 9. 8. 2023 pri domnevnemu kršitelju ter da je potekal postopek, ki pa se ni zaključil s potrditvijo (prevedbo) naziva znanstvena svetnica na podlagi 35. člena Pravilnika.

Zagovornik na podlagi vseh navedb v vlogah in listinah ugotavlja, da je med predlagateljico in domnevnim kršiteljem **sporno** to, kaj je ustrezna pravna podlaga (v smislu uporabe določenih členov) za potrditev (prevedbo) **raziskovalnega naziva** znanstvena svetnica na podlagi Pravilnika, ki je v veljavi pri domnevnem kršitelju.

Zagovornik ugotavlja, da 35. člen Pravilnika določa prevedbo **pedagoških** in **raziskovalnih** nazivov, pri čemer drži navedba predlagateljice, da se glede na prvi odstavek naziv redni profesor prevede v naziv znanstveni svetnik. Vendar ta člen nadalje tudi določa, da nazive potrdi Znanstveni svet … na predlog inštitutskega znanstvenega sveta in predložene dokumentacije. Izvolitev v enakovreden naziv velja do izteka elekcijske dobe za katero je bil kandidat izvoljen na eni izmed univerz. Nadaljnje izvolitve kandidatov v raziskovalni naziv se izvedejo po postopku, določenem v tem pravilniku. Zagovornik že na podlagi besedila navedenega člena ugotavlja, da Pravilnik določa tako prevedbo pedagoških in raziskovalnih nazivov, ki se opravi kot **izvolitev** v enakovreden način.

Zagovornik nadalje ugotavlja, da Pravilnik v 1. členu (»predmet«) določa pogoje in merila za izvolitev raziskovalcev v raziskovalne nazive v …, postopek izvolitve ter druga vprašanja, povezana z raziskovalnimi nazivi. Nadalje v 3. členu Pravilnik natančneje ureja raziskovalne nazive, mdr. znanstvene nazive: znanstveni svetnik. V drugem odstavku tega člena je navedeno, da se znanstveni naziv podeli raziskovalcem, ki opravljajo predvsem temeljne raziskave in **izpolnjujejo pogoje za znanstveni naziv.**

Zagovornik na podlagi predloženih listin šteje kot prepričljivejše navedbe domnevnega kršitelja, ki jih potrjuje tudi dopis ARIS-a (priloga B1) ter pravilniki, in sicer da je v 17. členu (zahtevnejši pogoji) Pravilnika o raziskovalnih nazivih določena pravna podlaga, *da lahko raziskovalna organizacija v svojem splošnem pravnem aktu določi zahtevnejše pogoje in merila za izvolitev oziroma s tem pravilnikom določene minimalne pogoje in merila bolj razdela.* Iz Pravilnika domnevnega kršitelja namreč izhaja, da je slednji v njem določil zahtevnejše pogoje za izvolitev, saj je po osmi alineji 11. členu Pravilnika eden izmed pogojev za izvolitev v naziv znanstvenega svetnika tudi *mentorska dejavnost: uspešno zaključeni vsaj dve mentorstvi na univerzitetnem doktorskem študiju oziroma na tretji stopnji bolonjskega študija (tj. pri doktorskem usposabljanju) kandidata, in sicer raziskovalno mentorstvo s sklepom razpisovalca usposabljanj za mlade raziskovalce ali pedagoško (so)mentorstvo s sklepom izvajalca.* Zagovornik šteje kot ugotovljeno, da pogoja dveh mentorstev predlagateljica v času, ko je bila zaposlena na …, ni izpolnila, zaradi česar po pravnem stališču domnevnega kršitelja

avtomatična prevedba ni bila možna. Zagovornik ugotavlja, da zatrjevanega dejstva (neizpolnjevanje pogoja dveh mentorstev s strani predlagateljice), slednja v svoji izjasnitvi niti ni prerekala, zato ga šteje kot ugotovljenega. To nenazadnje izhaja tudi iz predlagateljičine vloge za prevedbo z dne 9. 8. 2023 (priloga A4), v kateri predlagateljica navaja, da z ozirom na pogoje za svetništvo, kot drugo zahtevano mentorstvo razume mentoriranje magisterijev. Za en doktorat šteje tri magistrska dela. Sama meni, da se mentoriranje magisterija in doktorata kvalitativno ne razlikujeta, razlika je po njenem mnenju zgolj v obsegu in širini. Sama šteje za en doktorat tri magistrska dela. Skupno število strani, ki jih obsegajo pri njej zaključeni magisteriji, znašajo 1.194 strani. Po njenem izračunu (upoštevaje povprečno število strani magisterija 200) to znaša 6 doktoratov. Zagovornik ocenjuje, da si je predlagateljica že v vlogi za prevedbo z dne 9. 8. 2023 po svoje razlagala jasno določbo osme alineje 11. člena Pravilnika, ter neizpolnjevanje pogoja uspešno zaključeni vsaj dveh mentorstev na univerzitetnem doktorskem študiju primerjala z mentorstvi na magisteriju.

Zagovornik nadalje sledi tudi prepričljivejši argumentaciji domnevnega kršitelja, da je njegovemu pravnemu stališču pritrdil tudi ARIS v svojem dopisu (priloga B1). Slednji je dodatno pojasnil, da v primeru, ko raziskovalna organizacija za izvolitev v raziskovalni naziv določi zahtevnejše pogoje za izvolitev, kot so določeni v njihovem (nacionalnem) pravilniku, pa raziskovalni nazivi raziskovalne organizacije niso več primerljivi s pedagoškimi nazivi, ki so bili podeljeni na podlagi Minimalnih standardov za izvolitev v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev na visokošolskih zavodih. V tem primeru je potrebna preverba, ali kandidat izpolnjuje vse pogoje, ki jih je raziskovalna organizacija določila v svojem splošnem aktu, saj bi v nasprotnem primeru prišlo do neenakopravne obravnave raziskovalcev in kršitve ustavnega načela enakosti pred zakonom, ki se kaže v enakopravnem obravnavanju na podlagi enakih pogojev za vse.

Zagovornik ne sledi navedbam predlagateljice, da se domnevni kršitelj spreneveda in da za prevedbo ni nobenega posebnega pogoja. Prav tako ne sledi temu, da ARIS nima nobenega pooblastila za interpretacije ali podajanje pravnih mnenj o pravilih, še toliko manj o Pravilniku, ki je interni akt kršitelja in si ga ni izmislila predlagateljica. Zagovornik ugotavlja, da ARIS opravlja strokovne, razvojne in izvršilne naloge v zvezi z izvajanjem sprejete Raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije (RISS) v okviru veljavnega proračunskega memoranduma in državnega proračuna ter druge naloge pospeševanja raziskovalne dejavnosti, skladno z namenom ustanovitve. ARIS opravlja z zakonom določene naloge v javnem interesu z namenom, da zagotovi trajno, strokovno in neodvisno odločanje o izbiri programov in projektov, ki se financirajo iz državnega proračuna in drugih virov financiranja.[12] ARIS (med drugim) skladno s 23. členom Pravilnika o raziskovalnih nazivih opravlja tudi nadzor nad izvajanjem pravilnika. Nadzor opravlja s pregledom listin in izpolnjevanja pogojev, določenih s kvantitativnimi kazalniki.[13] Glede na navedene pristojnosti ARIS-a ter njegov odgovor domnevnemu kršitelju (priloga B1) v zvezi z razmerji med minimalnimi pogoji in standardi na podlagi nacionalnega pravilnika ter zahtevnejšimi pogoji za izvolitev, kot veljajo na podlagi Pravilnika pri domnevnemu kršitelju, Zagovornik šteje kot prepričljivejše in s pravnimi pravili podprta stališča domnevnega kršitelja, ki temeljijo tudi na pravnem mnenju ARIS-a.

[12] Več o nalogah ARIS dostopno na:
https://www.aris-rs.si/sl/agencija/naloge.asp

[13] V četrtem odstavku 23. člena je določeno, da če ARRS (sedaj: ARIS) ugotovi, da raziskovalna organizacija pri izvolitvi raziskovalca v raziskovalni naziv ni upoštevala minimalnih pogojev, kazalnikov in meril, določenih s tem pravilnikom, oziroma pogojev in meril, določenih v svojem splošnem pravnem aktu, obvesti o ugotovljeni nepravilnosti raziskovalno organizacijo in jo pozove, da v 30 dneh odpravi nepravilnosti. Če v predpisanem roku raziskovalna organizacija ne odpravi nepravilnosti, raziskovalec, pri katerem je bil ugotovljen neveljavni naziv, ni upravičen do financiranja iz državnega proračuna.

Zagovornik na podlagi dosedanjih podatkov in predložene dokumentacije ter na podlagi pravil o trditveno-dokaznem bremenu iz 40. člena ZVarD ni ugotovil vseh elementov diskriminacije po ZVarD. Predlagateljica namreč ni izkazala dejstev, ki bi upravičevala domnevo, da ji je bila kršena prepoved diskriminacije, tj. da je bila neenako obravnavana prav zaradi zatrjevanih osebnih okoliščin (že iz njene strani predloženih dokaznih listin je namreč izhajalo, da je razlog za zavrnitev nekje drugje, ne pa v zatrjevanih osebnih okoliščinah), kar je izkazano potrdil tudi domnevni kršitelj, na katerega se je Zagovornik obrnil s pozivom na podlagi 37. člena ZVarD. Predlagateljica bi morala tem ugotovitvam Zagovornika konkretizirano nasprotovati, česar pa ni storila. Zato je Zagovornik odločil, kot bo obrazloženo v nadaljevanju

Zagovornik je štel, da je vzrok za neizvedbo potrditve (prevedbe) znanstvenega naziva znanstvena svetnica v primeru predlagateljice dejstvo, da slednja ni izpolnjevala strožjih pogojev po 11. členu v zvezi s 3. členom Pravilnika. Pogoja dveh mentorstev predlagateljica v času, ko je bila zaposlena na …, ni izpolnila *(neprerekano dejstvo)*, zaradi česar po mnenju domnevnega kršitelja avtomatična prevedba ni bila možna in čemur sledi tudi Zagovornik. Zagovornik v zvezi s tem tudi ugotavlja, da se je vprašanje izpolnjevanja pogoja iz naslova mentorske dejavnosti pojavljalo večkrat že v samem postopku pri domnevnem kršitelju. To izhaja namreč iz vloge za prevedbo (priloga A4), kjer že iz navedb predlagateljice izhaja, da skuša (ne)izpolnjevanje pogoja mentorstva na doktorskem študiju izkazati z več mentorstvih pri magisterijih. Nadalje iz e-korespondence med predlagateljico in direktorjem delodajalca med 20. 1. 2023 in 21. 1. 2023 (priloga A6) izhaja, da se je izpostavilo vprašanje izpolnjevanja vseh pogojev za napredovanje (tudi drugo mentorstvo), v primeru vložitve vloge za predčasno izvolitev. To vprašanje se je izpostavilo tudi v e-korespondenci med predlagateljico in delodajalcem med 18. 1. 2023 in 21. 2. 2023 (priloga A7).

Zagovornik pojasnjuje, da morajo biti za neposredno diskriminacijo, skladno z ZVarD, izpolnjeni pogoji (elementi diskriminacije), pri čemer je eden izmed nujnih elementov **vzročna zveza med osebno okoliščino in obravnavo, ki jo je predlagatelj deležen.** Zagovornik ugotavlja, da je predlagateljica v predlogu sicer zatrjevala, da je bila diskriminirana na podlagi njene izobrazbe oziroma njenega statusa redne profesorice na univerzi, na podlagi starosti, na podlagi prepričanj in nazorov (v okviru katerih se je lotila in vodi navedeni projekt …) in na podlagi spola. Trdila je, da so se kolegi predlagateljice očitno počutili ogrožene zaradi relativno mlade raziskovalke z ustreznim znanjem in potenciali, ki je povrh ženskega spola in raziskuje življenje in delo …, čigar stališča, čeprav spoštovana na obeh političnih polih, so po splošnem prepričanju obveljala kot pretežno desničarsko konotirana, vsekakor pa kot tudi politično naravnana.

Zagovornik pojasnjuje, da v primeru, ko ni podan že eden od elementov za ugotovitev obstoja diskriminacije (npr. vzročna zveza), posledično odpade potreba po ugotavljanju drugih elementov (npr. obstoj osebne okoliščine). Zagovornik poudarja, da mora diskriminirana oseba v postopku pri Zagovorniku, v katerem zahteva obravnavo diskriminacije, z določeno stopnjo verjetnosti izkazati dejstva, ki upravičujejo domnevo, da je bila kršena prepoved diskriminacije (torej obstoj vseh potrebnih elementov diskriminacije). Temu predlagateljica po mnenju Zagovornika v konkretnem primeru ni zadostila, saj ni podan element **vzročne zveze** med osebno okoliščino in obravnavo, ki naj bi jo bila predlagateljica deležna. V zvezi z ugovorom predlagateljice iz njene izjasnitve z dne 24. 10. 2025, da se Zagovornik ukvarja s tem, da naj ne bi bile izkazane osebne okoliščine predlagateljice, čeprav v uvodnem delu ugotovitev zapiše, da naj bi bile predpostavke za obravnavo izpolnjene, Zagovornik pojasnjuje, da je v ugotovitvah z dne 8. 10. 2025 v obrazložitvi (glej str. 10) navedel, da je najprej presojal, ali so podani pogoji za izvedbo postopka pri Zagovorniku v primeru diskriminacije, ter da je ugotovil, da je predlagateljica dne 5. 3. 2024 po pooblaščenki vložila formalno popoln predlog za obravnavo skladno z ZVarD ter v nadaljevanju pojasnil, katere sestavine mora vsebovati predlog glede na prvi odstavek 36. člena ZVarD. Navedeno pa ne pomeni, da je Zagovornik štel že kot podan obstoj osebne okoliščine, ki je bila zatrjevana v predlogu. Zagovornik do

takšne ugotovitve lahko pride šele na podlagi izvedenega dokaznega postopka ter upoštevaje pravila iz 40. člena ZVarD glede dokaznega bremena, ob presoji (ne)utemeljenosti ugovorov strank v postopku.

Zagovornik na podlagi izvedenega dokaznega postopka ugotavlja, da je domnevni kršitelj z večjo stopnjo prepričljivosti ter oprto na določbe Pravilnika uspel izkazati, da ni podana vzročna zveza med zatrjevanimi osebnimi okoliščinami ter potrditvijo (prevedbo) znanstvenega naziva znanstvene svetnice v primeru predlagateljice. Zagovornik šteje za izkazano, da je razlog za to, da predlagateljici niso potrdili (prevedli) naziva dejstvo, da slednja ni izpolnjevala strožjih pogojev po 11. členu Pravilnika, in razlog niso zatrjevane osebne okoliščine predlagateljice. Zagovornik tudi ugotavlja, da je domnevni kršitelj ves čas v postopku, ki je tekel pred njim, konsistentno zavračal očitek diskriminatorne obravnave ter očitke v tej smeri kot pavšalne, kot to izhaja iz odgovora na zahtevo za odpravo kršitev z dne 5. 12. 2023 (priloga A12), odgovora na opomin pred izredno odpovedjo z dne 22. 12. 2023 (priloga A14) ter odgovora na poziv v izredni odpovedi z dne 1. 2. 2024 (priloga A18).

Z vidika pristojnosti Zagovornika po ZVarD je odločilno samo dejstvo, da je domnevni kršitelj skladno s pravili iz 40. člena ZVarD uspel izkazati, da ni podana vzročna zveza v smislu ZVarD med zatrjevanimi osebnimi okoliščinami ter potrditvijo (prevedbo) znanstvenega naziva znanstvene svetnice v primeru predlagateljice. Da je (bilo) jedro spora med strankama vprašanje (ne)pravilne uporabe oz. interpretacije Pravilnika oz. izpolnjevanje zahtevnejših pogojev pri izvolitvi (17. člen Pravilnika o raziskovalnih nazivih v povezavi z 11. členom Pravilnika domnevnega kršitelja) kaže tudi dejstvo, da je domnevni kršitelj v povezavi s pravno dilemo in vlogo predlagateljice za prevedbo naziva na ARIS naslovil prošnjo za njihovo pravno stališče ter prejel njihovo pojasnilo (priloga B1). Nadalje na to kažejo tudi same navedbe in priložene listine predlagateljice in domnevnega kršitelja, ki jasno izkazujejo, da je jedro spora med njima povezan s(z) (ne)pravilno uporabo oz. interpretacijo posameznih določb (oz. členov) Pravilnika, ne pa s pavšalno zatrjevanimi osebnimi okoliščinami predlagateljice.

Glede na ugotovitev, da ni podan že eden izmed potrebnih elementov za ugotovitev obstoja diskriminacije v skladu z ZVarD (vzročna zveza med osebno okoliščino in obravnavo, ki jo je predlagatelj postopka za obravnavo diskriminacije deležen), se Zagovorniku do ostalih navedb predlagateljice (glede obstoja zatrjevanih osebnih okoliščin, zatrjevanih domnevnih nepravilnosti v postopku priznanja naziva znanstvene svetnice s strani domnevnega kršitelja) in priloženih listin ter predlaganih dokazov (zaslišanje predlagateljice ter prič …, … in …) niti ni treba opredeljevati. Varovana osebna okoliščina in vzročna zveza med njo in zatrjevano slabšo obravnavo, ki naj bi jo bila predlagateljica deležna, je namreč osrednji pojem varstva pred diskriminacijo, in če ta ni izkazana, o diskriminaciji po ZVarD niti ni mogoče govoriti.

Zagovornik ugotavlja tudi, da predlagateljica v postopku nikoli niti ni zatrjevala, da bi bili v znanstvenem nazivu znanstveni svetnik pri domnevnem kršitelju raziskovalci, ki tako kot ona ne izpolnjujejo (enega ali več) pogojev za izvolitev v naziv znanstveni svetnik, kot izhajajo iz 11. člena Pravilnika. Prikrajšanje v primerjavi z drugimi posamezniki ali skupinami **v primerljivem položaju** je namreč eden od osrednjih elementov varstva pred diskriminacijo. Zato se kot neutemeljeni izkažejo tudi očitki predlagateljice iz njene izjasnitve z dne 24. 10. 2025, da je predlagateljica edini raziskovalec, ki je hkrati redni univerzitetni profesor, a ni v nazivu znanstveni svetnik, navkljub številnim znanstvenim svetnikom na …, med katerimi pa številni starejši moški sploh niso v nazivu rednega profesorja, temveč so v nižjem univerzitetnem nazivu. Zagovornik ugotavlja, da obstaja pomembna razlika, in sicer med **pedagoškimi** in **raziskovalnimi** nazivi, pri čemer iz 11. člena Pravilnika, ki velja pri domnevnem kršitelju, jasno izhaja, da je eden izmed pogojev za izvolitev v znanstveni naziv znanstveni svetnik doktorat znanosti, ne pa morebiti pedagoški oz. univerzitetni naziv redni profesor.

Zagovornik zavrača kot neutemeljen očitek predlagateljice iz njene izjasnitve z dne 24. 10. 2025, da je več kot očitno Zagovornik že zavzel svoje stališče. Zagovornik v zvezi s tem pojasnjuje, da je na podlagi določbe 146. člena ZUP v zvezi z ZVarD tako predlagateljico kot tudi domnevnega kršitelja z vlogo »Posredovanje dosedanjih ugotovitev v seznanitev in izjasnitev v postopku ugotavljanja diskriminacije« (št. dokumenta 0700-8/2024/11 z dne 8. 10. 2025) seznanil z uspehom dotedanjega dokazovanja in jima pred izdajo odločbe dal možnost, da se izrečeta o predstavljenih dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za izdajo odločbe. ZUP med drugim v tretjem odstavku 146. člena določa, da mora uradna oseba, ki vodi postopek, stranki na ustni obravnavi ali izven ustne obravnave pisno oziroma ustno na zapisnik omogočiti, da se izreče o vseh okoliščinah in dejstvih, ki so bila navedena v ugotovitvenem postopku. ZUP nadalje v četrtem odstavku 146. člena tudi določa, da pristojni organ ne sme izdati odločbe, preden ne da stranki možnosti, da se izreče o dejstvih in okoliščinah, ki so pomembna za izdajo odločbe. Navedeno pomeni, da je Zagovornik opravil eno izmed zakonsko obveznih procesnih dejanj v postopku ugotavljanja diskriminacije ter navedel tudi pravni pouk v postopku ugotavljanja diskriminacije.

Zagovornik sklepno ugotavlja, da na podlagi izvedene dokazne ocene ni podana vzročna zveza med zatrjevanimi osebnimi okoliščinami in obravnavo, ki naj bi jo bila predlagateljica deležna. Povedano drugače, v obravnavanem primeru ni podan eden od temeljnih elementov, da lahko govorimo o diskriminaciji skladno z ZVarD, t.j. obstoj vzročne zveze.

Zagovornik pojasnjuje, da **odločitev o izdaji zavrnilne odločbe vključuje zavrnitev predloga za obravnavo diskriminacije z dne 5. 3. 2024 v celoti** (vključno z zahtevki predlagateljice od točke 1 do 4). V zvezi s tem Zagovornik dodatno pojasnjuje, da se postopek ugotavljanja diskriminacije po 5. poglavju ZVarD zaključi z ugotovitvijo o obstoju oziroma neobstoju diskriminacije oziroma zavrnitvijo ali zavrženjem predloga za obravnavo (upravna ugotovitvena odločba). Akt, s katerim se postopek pri Zagovorniku zaključi, je upravni ugotovitveni akt, ki kot takšen ni izvršljiv. Je pa ugotovitev Zagovornika pomembna za nadaljnja ravnanja, ki so vedno usmerjena v odpravo učinkov diskriminacije in njeno nadaljnje preprečevanje. Zagovornik nadalje pojasnjuje, da ZVarD v 45. členu določa dejanja, ki so prekrški, in predpisuje sankcije zanje. Za prekrške, ki so določeni v ZVarD, se lahko izrečejo opozorilo, opomin ali globa. Vendar ZVarD ne podeljuje Zagovorniku prekrškovnih pooblastil.[14] ZVarD omogoča Zagovorniku, da pripravi predlog za uvedbo postopka o prekršku in ga pošlje področni inšpekciji v nadaljnjo obravnavo (v primeru, če ugotovi diskriminatorno obravnavo, ki pa je v konkretnem postopku ni ugotovil). Ta mora primer obravnavati in o odločitvi obvestiti Zagovornika. V primeru, da inšpektorat Zagovornika ne obvešča, Zagovornik zaprosi pristojni inšpektorat za stanje o odstopljeni zadevi vse dokler ni pravnomočno zaključena.

Glede na obrazloženo, Zagovornik zaključuje, da **predlog predlagateljice ni utemeljen** in ga je zaradi tega treba **zavrniti v celoti**, kot izhaja iz 1. točke izreka te odločbe.

Odločitev o stroških postopka

Skladno s prvim odstavkom 35. člena ZVarD je postopek pri Zagovorniku v primeru diskriminacije za stranke brezplačen.

Skladno s prvim odstavkom 113. člena ZUP v zvezi z ZVarD gredo stroški, ki nastanejo stranki med postopkom ali zaradi postopka (npr. za pravno zastopanje), v breme tistega, na katerega zahtevo se je postopek začel. Glede na to, da se je postopek ugotavljanja diskriminacije začel na predlog predlagateljice z vložitvijo predloga dne 5. 3. 2024, grejo **priglašeni stroški iz**

[14] Več o tem v Zagovornikovem Rednem letnem poročilu za leto 2018, str. 40 – 43; https://zagovornik.si/wp-content/uploads/2022/08/Redno-letno-porocilo-2018.pdf.

njene vloge z dne 5. 3. 2025 v njeno breme. S tem je utemeljena odločitev Zagovornika, kot izhaja iz 2. točke izreka te odločbe.

Pouk o pravnem sredstvu:
Zoper to odločbo ni pritožbe, dovoljen pa je upravni spor. Upravni spor se sproži s tožbo, ki se vloži v 30 dneh od vročitve odločbe na Upravno sodišče Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana. Tožba se vloži pri pristojnem sodišču neposredno pisno ali se mu pošlje po pošti. Tožba z morebitnimi prilogami se vloži najmanj v dveh izvodih. Tožbi je treba priložiti tudi to odločbo v izvirniku ali prepisu.

Postopek vodil:
mag. Anže Krajnc, LL.M.
Samostojni Svetovalec Zagovornika

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Vročiti:

- Predlagateljica – po pooblaščenki (osebno po ZUP): …,
- … (osebno – po ZUP),
- zbirka dok. gradiva.